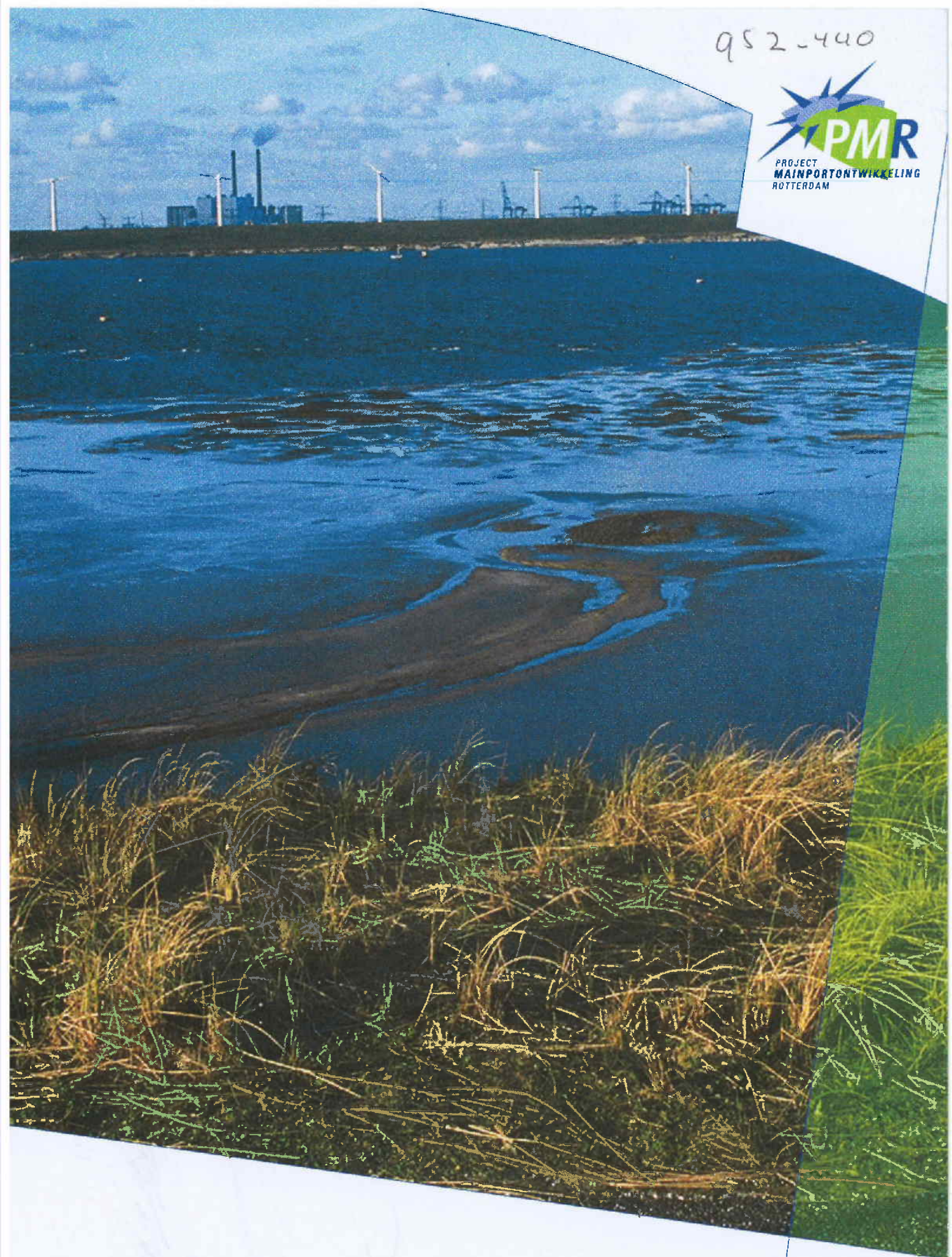

952-440

**Strategische Milieubeoordeling bij Deel 3 PKB PMR (2006)
Project Mainportontwikkeling Rotterdam**

Strategische
Milieubeoordeling
bij Opg 3 LKB PNR
(2006)

juni 2006

Samenvatting 5

- 1. Inleiding 9**
 - 1.1 Algemeen 9
 - 1.2 Besluitvorming in de Planologische Kernbeslissing (PKB) 9
 - 1.3 Rol Strategische Milieubeoordeling (SMB) bij de PKB 10
 - 1.4 Koppeling tussen de SMB- en PKB-procedure 11
 - 1.5 Passende Beoordeling Landaanwinning 12
 - 1.6 Reikwijdte en detailniveau van het SMB-rapport 12
 - 1.7 Leeswijzer 14

- 2. inhoud en doelstelling PKB 15**
 - 2.1 Nut en noodzaak PMR 15
 - 2.2 Knelpunten in de kwaliteit van de leefomgeving 15
 - 2.3 Visie op de ontwikkeling van mainport Rotterdam 15
 - 2.4 Projectdoelstelling van het kabinet 16
 - 2.5 Mogelijkheden om de projectdoelstelling te realiseren 17
 - 2.6 Keuze voor drie deelprojecten 18
 - 2.7 Beleid en regelgeving 18
 - 2.8 Belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen 20

- 3. Deelprojecten en varianten 21**
 - 3.1 Deelproject Bestaand Rotterdams Gebied (BRG) 21
 - 3.2 Deelproject Landaanwinning 22
 - 3.3 Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied 28
 - 3.4 Nulalternatief 33

- 4. Effecten 35**
 - 4.1 Aanpak van de effectbeoordeling 35
 - 4.2 Bestaand Rotterdams Gebied 35
 - 4.3 Landaanwinning 36
 - 4.4 750 ha natuur- en recreatiegebied 43
 - 4.5 Luchtkwaliteit 46
 - 4.6 Kaderrichtlijn Water 48
 - 4.7 Gezondheidseffecten 50
 - 4.8 Het voorgenomen pakket van beleidsbeslissingen 50

- 5. Passende Beoordeling Landaanwinning 53**
 - 5.1 Inleiding 53
 - 5.2 Onderzoek Voordelta 53
 - 5.3 Onderzoek Waddenzee en Noordzeekustzone 55
 - 5.4 BRG en 750 natuur- en recreatiegebied 57
 - 5.5 Mitigatie en compensatie 57
 - 5.6 Cumulatie 59

6. Monitoring en evaluatie 61

- 6.1 Onzekerheden en leemten in kennis 61
- 6.2 Monitoring 61
- 6.3 Evaluatie 62

Gebruikte literatuur 63

Bijlage 1 65

Methodische achtergrond vergelijking referentieontwerpen en doorsteekvariant 65

Bijlage 2 67

Europese en Nederlandse natuurbeschermingsregelgeving 67

Bijlage 3 69

Passende beoordeling in relatie tot fasering van de aanleg van de landaanwinning 69

Bijlage 4 71

Samenvatting - Resultaten luchtonderzoek PMR 71

Samenvatting

Uitbreiding van de Rotterdamse haven met duizend hectare netto nieuwe haven- en industrie, aanleg van 750 ha natuur- en recreatiegebied en een reeks van projecten in het Bestaand Rotterdams gebied. Deze drie projecten moeten samen het ruimtetekort in de haven oplossen en de kwaliteit van de leefomgeving in Rijnmond verbeteren.

Enkele projectonderdelen leiden tot meer milieubelasting. Op het gebied van geluid zullen naar verwachting aanvankelijk meer mensen hinder ondervinden. Na 2020, als de in gang gezette maatregelen effect sorteren, is een verbetering op het gebied van geluid mogelijk. Voor de luchtkwaliteit is de bijdrage van de projecten relatief gering, maar omdat er sprake is van een overschrijding van de norm zijn aanvullende maatregelen nodig. Onderzocht is dat met aanvullende maatregelen aan de norm te voldoen is.

De uitbreiding van de Rotterdamse haven leidt ook tot enkele aantasting van beschermde natuur in en rond de Voordelta, het gebied waar de havenuitbreiding moet komen. Deze aantastingen kunnen worden gecompenseerd. De landaanwinning zal geen significante effecten hebben op de Waddenzee.

Dit zijn de belangrijkste bevindingen uit deze strategische milieubeoordeling (SMB) die is opgesteld voor het nemen van besluiten over het Project Mainportontwikkeling Rotterdam (PMR). In deze samenvatting komen doel, opzet en belangrijkste milieueffecten van dit project aan de orde.

Versterken van economie en leefomgeving

Het kabinet voorziet een ruimtetekort in de mainport Rotterdam en wil met het creëren van nieuwe ruimte voor haven en industrie de positie van de mainport versterken. Oplossen van het ruimtetekort biedt mogelijkheden om tevens de kwaliteit van de leefomgeving rond de haven te verbeteren. Die mogelijkheden wil het kabinet benutten.

Om die reden heeft het kabinet drie deelprojecten geselecteerd die samen het Project Mainportontwikkeling Rotterdam vormen:

- Bestaand Rotterdams Gebied: een serie projecten om de bestaande haven beter te benutten en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.
- Landaanwinning: aanleg van netto duizend hectare nieuwe haventerreinen, voorzien van de bijbehorende natuurcompensatie.
- Ontwikkelen van 750 hectare natuur- en recreatiegebied in de omgeving van Rotterdam.

Eerdere beoordeling milieueffecten

Voor het nemen van besluiten over het Project Mainportontwikkeling Rotterdam, heeft het kabinet de procedure voor een Planologische Kernbeslissing (PKB) doorlopen, die in 2003 is afgerond met PKB-plus deel 4, de definitieve tekst. Als onderdeel van deze procedure, is in 2001 een milieueffectrapport opgesteld over de gevolgen van het project voor natuur en milieu. Dit rapport heeft de voorgeschreven procedure van inspraak en advies doorlopen.

In januari 2005 heeft de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de concrete beleidsbeslissingen uit de PKB vernietigd. Naar aanleiding hiervan heeft het kabinet besloten om in een nieuw deel 3 van de PKB de tekortkomingen die de Raad van State signaleerde te herstellen en de besluiten over het project waar nodig te actualiseren. Onderdeel van herstel en actualisering is deze strategische milieubeoordeling (SMB), een beoordeling op hoofdlijnen van de gevolgen van het project voor natuur en milieu. Een dergelijke beoordeling is inmiddels een verplicht onderdeel van de procedure en gaat vooraf aan meer gedetailleerde beoordelingen op projectniveau.

De SMB bevat informatie op het detailniveau, dat relevant is voor het bepalen van de omvang en ligging van de ruimtereserveringen en voor het vaststellen van de randvoorwaarden waaronder de drie deelprojecten kunnen worden uitgevoerd. Voor deze SMB is gebruikgemaakt van het eerder opgestelde milieueffectrapport, aangevuld met een aantal nieuwe onderzoeken naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State.

Verdere stappen

De strategische milieubeoordeling staat open voor inspraak en advies. De resultaten daarvan worden vastgelegd in de Notitie van Bevindingen.

Milieubeoordeling Bestaand Rotterdams Gebied (BRG)

De intensiveringsprojecten in het deelproject Bestaand Rotterdams Gebied leiden tot een betere benutting van de schaarse ruimte in de haven. De exacte milieueffecten hangen af van de nog uit te werken projecten. In algemene zin zal intensivering lokaal leiden tot meer milieubelasting. Daar staat tegenover dat de keuze van de projecten wordt bepaald door de randvoorwaarde dat de intensivering binnen de wettelijke grenzen en afgesproken normen dient te blijven.

De projecten opgenomen voor het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving zijn voor een deel gericht op het verminderen van de geluidsproductie en geluidsoverlast (zowel op korte als langere termijn). Daarnaast dragen de BRG-projecten bij aan een betere kwaliteit van natuur- en recreatiegebieden in de woonomgeving en aan de algehele milieukwaliteit in het Rijnmondgebied. De nog globale uitwerking van de projecten brengt met zich mee dat de kwantitatieve omvang van de naar verwachting positieve bijdrage op natuur en milieu nog niet kan worden bepaald.

Milieubeoordeling landaanwinning

Het kabinet wil maximaal 1000 hectare netto uitgeefbaar haven- en industriegebied realiseren en daarvoor bruto 2500 hectare land aanwinnen. De landaanwinning, aansluitend op de bestaande Maasvlakte, voorziet in kwalitatief goede ruimte voor nieuwe haven- en industriële activiteiten. Het definitieve ontwerp van de landaanwinning zal pas in het vervolgtraject van het project tot stand komen. Om de milieueffecten van de landaanwinning te kunnen beoordelen, zijn in het kader van het eerder opgestelde milieueffectrapport twee voorbeelden van een landaanwinning ontworpen, de zogenoemde referentieontwerpen I en II. De referentieontwerpen verschillen van elkaar in de haventoeegang en, daarmee samenhangend, in de hoeveelheid zand die voor de landaanwinning moet worden gewonnen. Na het uitkomen van het milieueffectrapport is het ontwerp verder geoptimaliseerd tot de 'doorsteekvariant', een compacte versie van referentieontwerp I.

Referentieontwerpen: negatieve effecten op beschermde natuur en milieu

Volgens het milieueffectrapport leiden de twee referentieontwerpen op de volgende punten tot significante effecten voor natuur en milieu:

- Beide ontwerpen hebben negatieve gevolgen voor kust en zee, onder meer vanwege de naar verwachting matige nautische eigenschappen van referentieontwerp I. Dit is aanleiding geweest om het ontwerp aan te passen tot de doorsteekvariant.
- Beide ontwerpen hebben negatieve gevolgen voor natuur vanwege het verlies van oppervlakte beschermde zeenatuur.
- Beide ontwerpen hebben negatieve gevolgen voor geluidsoverlast in de omgeving van de haven.
- Beide ontwerpen hebben een negatief effect op de openheid van de kust. Referentieontwerp II is al met al op het thema landschap positief beoordeeld vanwege de eigen haventoeegang. Hierdoor blijft de logica van de haventoeegang behouden en krijgt de landaanwinning een sterke havenuitstraling. Referentieontwerp I scoort neutraal op het thema landschap.

Actuele studies op hoofdlijnen vergelijkbare resultaten

De resultaten van de nu lopende actuele effectstudies zijn niet makkelijk vergelijkbaar met de resultaten van het eerdere milieueffectrapport. Dit heeft onder meer te maken met voortschrijdende ontwikkelingen in het gebied en met nieuwe rekenmethoden. Een eerste vergelijking leert echter dat de effecten voor verkeer en milieu op hoofdlijnen overeenkomen met de eerdere bevindingen. De waardering van de effecten kan, met de nu gebruikte methoden en met de kennis van nu, wel enigszins verschillen.

Doorsteekvariant optimalisatie van referentieontwerp I

Vergelijking van de referentieontwerpen met de later ontwikkelde doorsteekvariant leert dat de doorsteekvariant landschappelijk een verbetering is van referentieontwerp I. Er zijn minder negatieve effecten op de openheid van de kust. De eigen haventoeegang van referentieontwerp II, die leidde tot een positieve waardering voor het thema landschap, ontbreekt echter.

Voor de effecten op kust en zee en de doorwerking daarvan op de natuur, geldt dat de doorsteekvariant naar verwachting vergelijkbare of kleinere effecten heeft dan referentieontwerp I. De uitkomsten van nieuwe berekeningen lijken echter te wijzen op wat andere morfologische effecten dan beschreven in het eerdere milieueffectrapport. Dit geldt overigens voor zowel de referentieontwerpen als de doorsteekvariant.

Referentieontwerp II geen reëel alternatief

De nautische studies die zijn uitgevoerd bij het ontwerpen van de doorsteekvariant leiden tot de conclusie dat referentieontwerp II geen reëel ontwerp voor de landaanwinning is. De bereikbaarheid van de Rotterdamse haven als geheel verslechtert significant bij aanleg van een verlengde havenmond. Bij vloed in combinatie met harde wind kunnen grote zeeschepen de aanloop naar de havenmond niet goed nemen. De verslechtering van de bereikbaarheid en de veiligheid treft de gehele haven omdat de aanloop de toegang is voor het hele havengebied. In combinatie met de hoge kosten wordt referentieontwerp II daarom niet langer als reëel alternatief beschouwd.

Milieubeoordeling 750 ha natuur- en recreatiegebied

Voor het deelproject realisering van 750 ha natuur- en recreatiegebied is het zoekgebied ingeperkt tot de volgende locaties:

- Midden-IJsselmonde;
- Noordflank van Rotterdam (Schiezone en Intermediaire Zone).

Het milieurapport brengt globaal de effecten in beeld van de transformatie van deze plangebieden naar natuur- en recreatiegebied. In het algemeen blijkt uit de effectbeoordeling dat er geen negatieve milieueffecten door de realisering van 750 ha natuur- en recreatiegebied in het plangebied te verwachten zijn, behalve een licht negatief effect voor het thema Geluid als gevolg van de toename van het verkeer naar het gebied. Eveneens volgt uit de effectbeoordeling dat de voorkeursvariant voor dit deelproject bestaat uit het transformeren van het plangebied Midden-IJsselmonde tot een natuur- en recreatiegebied verdeeld over Midden-IJsselmonde (600ha) en het inrichten van twee locaties in de noordflank van Rotterdam (150 ha) ten behoeve van natuur en recreatie. Het zuidelijk deel van de locatie Midden-IJsselmonde (tussen Essendijk en Oude Maas) wordt omgevormd tot een nat natuurgebied met mogelijkheden voor recreatief medegebruik.

PMR en luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in het Rijnmondgebied zal de komende jaren duidelijk verbeteren. Dit is met name het gevolg van internationale en nationale maatregelen, in combinatie met provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid. In 2020 kan lokaal de grenswaarde voor de 24-uurgemiddelde concentratie van fijn stof worden overschreden. Met name in de directe omgeving van de landaanwinning (Hoek van Holland) en langs de A15 en de vaarwegen. Zonder aanvullende maatregelen zorgt PMR op deze locaties voor een – zij het beperkte – toename van de concentraties fijn stof.

